

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 324 (3456) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Az újév követelménye

Írta: Molnár János

A szilveszteri hálaadást hamarosan követi az új remény s az egy esztendő robotjában nyugólódott szívek hangosabb dobogása légabrára nyitja a szemek pupilláit, hogy az emberek merészebb tekintetet vessenek a jövő vendégre. Akármilyen megkapóan szép is a lenyugvó nap, amely aranyosan tündéri pompába vonja a határt, sorsa a feledés, az emberek szinte hálátlanul fordulnak el tőle és már a felkelő nap szépségei felé irányulnak az arcok. Udeség, ígéretes fiatalság eleven ereje fog meg itt, amely rátermettebb erővel veheti kezébe a lüktető élet kifeszített vitorláit. A vén idő természetés megadással viseli sorsát és elvonul, hogy helyet adjon a fiataliságnak.

És itt van új ruhában, új színben és az emberi gyengeséggel kacérkodó szépségében az új év, az új remények világa, amelyért érdemes virrasztani, mámorba jutni, hogy az új jövővényt mámorosan és esztelenül babonásan fogadja az emberi gyarlóság. Ez szebb lesz, jobb lesz és kegyetlenségre nem képes, mert ennek tarso-lyában van minden ember számára a boldogság. Levelek postai rekordja, látogatások és összejövetelek tömege ezt a gondolatot támasztja alá. Udvo-zlet az időnek, pedig az idők alkotója az ember. És ez az ember mintha most is a bálványok világában élne. Megalkotja bálványát és bálványában keresi az erőt.

Pedig az idő csak kívánságokat szül és a kívánságok alig változnak. Egy év előtt ugyanazok a vágyak ajzották a szíveket. Egy év előtt azt hittük, hogy soha nem fonódott egyé ügy vágyban az emberiség és most úgy látjuk, hogy még erősebb az egység, mint az előző évben. Előző év hajnala vérvörös volt és záro akkordjai sem enyhítettek a rémületes színen. A földkerekség nagy vágyainak teljese-dése nem az idők kerekében mozog. Az idő a nagy mulandóság, a telhetetlen Moloch, amely színes álmainkat, csat-tanó életkedvünket, öröms vidámsá-gungat, duzzadó egészségünket, gaz-daságot és dicsőséget elnyel, hogy könnyebben repüljön. Micsoda peda-gógus az ember számára a mai idő, amikor egy nap alatt több élet és va-gyon pusztul el, mint béke idején évek során! „Apokaliptikus zene tom-bol, bábeli gyermekégy a világ, vé-res lében remeg és csikorog — ó jaj, ki a kinokban vajudó? — kiált fel Ba-bita a költő és felel rögtön — Én va-gyok, te vagy, mi vagyunk, egy lett mindenki e kinok apokalipszisában!”

Émber, tebenned pihennek új vilá-gok és rongyos és foltos ruhák mö-gött is életszírak szunnyadnak, ame-lyek nem műrostos elindulásokat és nem délibábos szírehangokat vehet-

nek fel, mert kilobbanó életlángokra, embersorsok dicsőséges kialakítására, új és szebb és több élet megteremté-sére hivatottak. Az idők ütnek és se-beket ejtenek. De feledni nem szabad, hogy a szikra akkor pattan ki a tűz-köböl, amikor csíholják. Az idők üté-sei robbantani akarnak és kirobbant-ják az új életcsírákat, hogy nagy eszmények mindent megújító forgatagá-ba sodorják az egyetlen értéket, az embert.

Az ember urrá lesz az idő felett. És minden, ami időbe szorít, emberte-lenség és kegyetlenség, amely börtönt készít és siralmas állapotba dönt. A földi mennyország hazug ígért és em-beri méltóságot a sárbaborító eszmény, időbe szorít és állati pusztulás-ba dönt. Nem készít emberhezemlé-t sorsot és háborús füstje és puskapo-rs felhője szétoszlik anélkül, hogy napsütéses mezőnyre állítaná az éle-tet.

A betlehemi mezőkön meggyuladt a világosság. És érdekes, hogy az idők meghatározásában intézkedő emberi kéz az évfordulót a karácsony angyal-dánás hangulatába vonta be. És az év első napján megragogy a Jézus neve, amely név a gyermek születése után a nyolcadik napon került a világ hi-vatalos használatába. A világ nem akarja észrevenni, hogy ebben a gyermekben van uralma biztosítva az idők felett. Az ember mindig vonzó-dott a karácsonyi tény hangulatához és jézuskás örömlökben szívesen süt-kérezett. De nem meri megtenni a lé-pést, hogy a totális Jézust fogadja el. Pedig ettől a lépéstől függ a boldog-sága. Jézus jósága. Jézus békéje, az a valóság, amely az emberi szívek vá-gyát betöltheti. Aki szelleméből mer-it, üres képzelgésektől szabadul és Isten útját járja. Evangéliuma nyo-mán világosság gyűl az emberek lel-kében és innen sugárzik szét az élet

szövevényes útain eligazító bölcsesség és a végtelenségbe lendítő tudás. Jé-zus tökéletes követése nélkül nincs emberi élet és nem lehet út és meg-nyugtató igazság. Jézustól távol az „Ember züllött, véres, rossz kártyás” (Babits), aki botorkáló éjjelében az utolsó tettel elveszíti a játszmát.

Komoly idők rohannak felénk. Az újévi jókívánságokat a legteljesgázol-tabb emberi fantázia is remegve to-gadja. A magyar ugarak keményre lagyva dideregnek a tavasz érkezé-től. Európa felől és Oceánon túlról a gyűlölet küzd izenetet. Nekünk ősi földön ősi szeretetben kell egység-nünk. Sorsunk hazánk sorsa a fenn-maradásunkat történelmi szerepünk betöltése biztosítja. Védőbástya vol-tunk s tovább is kell lennünk.

„Még ne inogj népem, tartis ki nagy strázsádon, mert kell ma a bástya az omló világban s talán éppen ez a le nehéz parancsod: tartani keményen a kopott és roncsot. Mert nem ved az, amit te meg nem tudsz védeni. de rozzantán is szent, ami tied s régi.” (Babits Mihály)

Öt angol rombolót súlyesztettek el a németek a Biscayai öbölben lefolyt tengeri csatában

A török közvéleményt élénken foglalkoztatja a kism nemzetek kérdése

Berlinből jelentik: (NST) Hétfő óta heves tengeri és légi harcok folynak a Biscayai öbölben — közöttük illetékes német katonai körökben. — Az ütkö-zet, amely még most is tart, német rombolók és torpedónaszádok, valamint könnyű angol tengeri haderők össze-csapásával kezdődött. Később angol német légitűtelékek is beavatkoztak a harcba. Mindket részről egyes ellensé-ges egységek megrongálását jelentik. Német közlés szerint egy brit cirkáló olyan súlyos találatot kapott, hogy kénytelen volt feladni a harcot.

Illetékes német katonai körök egyé-b-ként kizárólag nyugtalanító céltatol tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy angol részről könnyű tengeri had-erőket küldtek a Biscayai-öböl tere-ségébe. Az illetékes német nyilatkozat szerint nincsen tulajdonképpen straté-giai jelentősége a nyugateurópai part-vidéken végrehajtott egyéb alkalmi an-golszász vállalkozásoknak sem. A cél minden esetben csak felderítés és nyug-talanítás. Nyilván az inváziós hírvetést akarják alátámasztani ezekkel a vállal-kozásokkal. Berlinben különben bizo-nyosra veszik, hogy az effajta vállalko-zások a legközelebbi napokban még jobban megszaporodnak.

Berlinből jelentik: Mint jól érte-sült helyről közlik a Biscayai-öbölben le-

folyt többnapos tengeri csatában. — amelyről a szerdai német hadijelentés is említést tett, német búvárnaszádok öt angol rombolót súlyesztettek el. Az öt romboló elsüllyedésén kívül is súlyos veszteségek érték az angol tengeri erő-ket ebben az ütközetben, mert a Glas-gow és az Entreprise cirkálók is meg-sérültek. A csatában német részről könnyű egységek vettek részt, elsősor-ban tengeralattjárók.

Bolondokházához hasonlítja a világ mai képét egy török lap

Isztanbulból jelentik: (MTI) A török közvéleményt élénken foglalkoztatja a kism nemzetek problémája. A sajtó álla-ndóan visszatér erre a kérdésre. A Tae-viri Elkiar szerint a legutóbbi esemé-nyek alkalmasak voltak arra, hogy a kism nemzeteket elkedvetlenítsék.

— Anglia politikája — írja a lap — határozott változást árul el a kismépek irányában, hogy ezáltal megnyerje nagy szövetségeseinek. Oroszországnak tetszését. Ugy látszik, hogy olyan kör-ülmények között Lengyelországot jog-gal töltheti el nyugtalan-ság jövőjei t-letően, főként, amióta Benes Moezke-ban közös orosz-oseh határról tárgyal. De a jövő miatti aggodalom egész

Európára kiterjed, mert egyre jobban kezdenek aggodni amiatt, hogy a kicsi-nyeket feláldozzák a nagyok kedvéért. A dolgok és eszmék nagy zűrzavara mellett a világ valóságos bolondokhá-zához kezd hasonlítani. Mi a magunk részéről remélni akarjuk, hogy az esemé-nyek meg fogják erősíteni azokat a megnyugtató kijelentéseket, amelyeket Roosevelt karácsonykor a kism nemzetek irányában tett.

Stockholmból jelentik: (MTI) Mint az angol hírszolgálat jelenti, esütörtökön este Londonban légi támadás volt.

Zágrábról jelenti: (MTI) A déldalmá-ciai Korosula sziget jelentett megszáll-tásával kapcsolatban hivatalosan köz-li, hogy a partizánok a tisztogató ak-ció során 500 halottat és 200 sebesülte-t vesztettek. 220 partizánt elfogtak. A tisztogatócsapatok ezenkívül nagy-mennyiségű fegyvert és lőszert zeákma-nyítottak, köztük 14 löveget, 14 aknavetőt és több mint 100 vízijárművet foglaltak le. A rendkívül sikeres hadműveletek-ben a tisztogatócsapatokat csak kevés veszteség érte.

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Né-met TI jelenti: A háborús tájékoztatá-s-ügyi miniszterium a brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint az ameri-kaiak vesztesége a háború kitérőse óta összesen 133.581 fő.

A papir-ruhás ember

Nagyvárad, dec. 31. A Nagypiac közönsége nap-nap mellett találkozhatott a papir-ruhás emberrel. A szájalom, a megütközés, a rémület érzését költette elképzeltetlenül rongyos nadrágjával és a nyomor sokrétű papírjelmezével, amibe felső testét becsomagolta, hogy valamiképpen védekezze a decemberi hideg ellen. Mintha valami ellenséges propaganda-csoport öltöztette volna fel így, hogy a piacra kiállva lázítson közállapotaink ellen és azt a látszatot keltesse, hogy itt nincs semmiféle szociális gondoskodás, munkanélküliség dühöng és az emberek magukra hagyva a legprimitívebb eszközökkel kénytelenek egyenlőtlen harcot vívni a megélhetési nehézségekkel és az idő viszonytagaival. De kevesen tudják róla, hogy ez az életerős, negyven év körüli cselett ember négy középiskolát és két kereskedelmi végzet, jó családból származik, szép ipszilonos magyar neve van: Bondray János és ha volt ellenséges erő, amely ilyen siralmas helyzetbe jutatta, akkor est alkoholnak hívják.

Ő maga se nagyon tagadja, bár igyekszik szépitni a dolgot.

— Hosszú ideig beteg voltam, — mondja. — Emiatt ki kellett marudnom a Carmen cipőgyárból, ahol pedig elég jól kerestem... S betegségem miatt nem tudtam máshol se munkába lépni. S aztán egyszer ellopták a ruháimat, amit tavaly nyáron nagynehezen szeregettem magamnak. Már akkor nem volt rendszer lakásom és a Körös-parton akartam átöltözödni. Közben elnyomott az álom s mire felébredtem, nem volt a ruhám sehol. A fejem alól vitte el valaki.

Arról le kell mondani, hogy a zülles felelé vivő lépcsőfokait lélektani és társadalmi tanulmány útján megállapítsa az ember. Az ilyen Bondray Jánosnál rendszerint nincsenek is lépcsőfokok. Szinte egyik napról a másikra zuhannak alá a mélybe, ahonnan nem tudnak kivergődni többé. Egy itáliai széria megfosztja őket a holnapról való gondoskodás készségétől, néhány fröccsért eladják a testükről is a ruhát és aztán tehetetlenül állanak az élettelen szemben.

— Mégis, hogy kezdődött? — kérdezzük.

Hosszú mesébe fog. Az apja jól kereső osztrák volt, vásárokrá jártak együtt és ebben a vándoréletben, ahogy fázildtak az áruval megrakott ezékr mellett, szokott rá már suhanc korában az itálra. Amíg az apja tönkre nem ment, ő is biztosítottak látta a jövőjét a cipész iparban, de aztán csak mint gyárakban dolgozó bormunkás tudta fenntartani magát. Miundtalan kikopt a gyárakból is, akkor alkalmi munkákra fanyalodott, egy ízben már annyira lerongyolódott, hogy a népjóléti hivatal öltöztette fel, de ezt a ruháját is eladta, megitta a azóta a legnagyobb nyomorúságban él. Legutóbb a Tornanúta 2. szám alatti nyomortanyán volt a lakása, ahol augusztusban még napi húsz fillért lehetett szállást kapni, de azóta ott is napi ötven fillérre emelték fel a lakbért...

— Rettenetes hely ez, — panaszkodik. — Harmincöt-negyven ilyen magamfajta alkalmi munkás, csomagördő ember, napszámos és csavargó zsúfolódik ott a kecskelabokra helyezett, két

szál deszkából álló fekhelyeken. Aki egyszer oda beherül, nehezen tud onnan szabadulni ismét. Ha szert tesz valami jobb ruhadarabra, azt ellopják a lakótársai, vagy a járványkórház tetügépe teszi tönkre, ahová időnként fertőtleníteni küldik az egész társaság ruhakészletét...

Állítólag legutolsó türethető öltönye is ott vált használhatatlanná, azért kellett papírral becsomagolnia magát. Persze ez meseszéd. Elitta azt is.

— S miből tartja feun magát?

— Csomagot hordok a piacon. Aztán szállítóvállalatoknál dolgoztam néha a le- és felrakodásnál. Volt úgy, hogy herestem 10-12 pengőt is egy nap.

de előfordul, hogy napokig nem keresek semmit. Arra nem is gondolhattam, hogy ismét gyárban vagy iparosoknál jelentkezsek munkára, mert rongyos, csavargó külsejű emberrel nem állanak szóba sehol.

Pedig a hőripari szakmában nagyon keresik a munkást. Tömegrút előállító iparosok egymástól szipkazzák el az alkalmazottakat s tullicitálják egymást a munkabérekkel. De Bondray János lelki beállítottsága már nem felel meg a rendes munkavállalásra, bármilyen jó szakmunkás legyen is. A legelső lépés-fokra jutott el. Emlékezett arra, hogy valamikor papirkapeát tett a bakancsába és ez kitűnő szigetelőnek bizonyult a hideg ellen. Ez adta neki az ötletet, hogy ócska csomagolópapírokat spárgával kötözzen magára ruha helyett. A hideg ellen védte is ez, de olyan siral-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Botrány.
BELVÁROSI: Szerelmes asszonyok.
CASINO: Gyurkovits fiúk.
KORONA: Kettesben.
Szombattól: Táncoló Bécs.

mas látványt nyújtott, hogy már a rendszer sem tűrhette tovább. A csavargó, törvény egy üdvös szakasza alapján szépen őrizetbe vették, a népjóléti hivattal még egy utolsó kísérletként rendszer ruhát, bakancsot adhattak rá, most valamelyik munkatáborba küldik lelki klinikába, ahonnan — még van rá remény — mint gyógyult ember kerül vissza néhány hónapi fegyelmezett élet után.

(j. b.)

Erdély villamosítása

Irla: Bornemisza Géza m. kir. titkos tanácsos, iparügyi miniszter

Szakemberek jól tudják, hogy Erdély a villamosítás szempontjából nagyon elhanyagolt állapotban került vissza az anyaországhoz. Erőművei alig néhány kivétellel mind elavultak és így nem tudják kielégíteni a megnövekedett fogyasztás igényeit.

A kormányzat kezdetől fogva elsőrendű feladatának tekintette, hogy segítsen ezen a helyzeten és pedig akként, hogy a természeti kincsekben, annyira gazdag területet a helyben kiaknázzható olcsó energiaforrások felhasználásával villamosítsa. Ezek az olcsó energiaforrások mindenképp a vízierő és a földgáz.

A vízierők feltárását és hasznosítását megnehezíti az a körülmény, hogy Erdélyben az elmúlt két évtized alatt rendszeres vízméréseket nem végeztek, illetőleg, ha végeztek is, az erre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésünkre. A vízierőtelepek helyének és nagyságának megállapítása céljából tehát hosszúságú helyszíni felvételezésekre van szükség, a vízierőtelepek kiépítésére pedig csak a kihasználás lehetőségeinek kellő tisztázása után kerülhet sor, ami hosszabb időt vesz igénybe. A munkálatok azonban már megindultak s, ezek befejezése után a vízierőtelepek kiépítéséhez is hozzáfoghatunk. Ahol nincs vízierő, oda földgázüzemű villamosítókat igyekezzünk telepíteni, amire a már eddig végzett földgázüzemű rások is sok lehetőséget nyújtanak.

Mint ismeretes, a négy székely megye, nevezetesen Csík, Háromszék, Marosföld és Udvarhely vármegyék villamosítása érdekében, a kormányzat megalakította a Székelyföldi Villamosítók Rt-t 16,5 millió pengő alaptőkével, amelyben 10 millió pengőt a magyar állam, 6,5 millió pengőt pedig az állami és a magánérdekeltségű villamosvállalatok jegyezték le. A részvénytársaság a székelyföldi városokat és községeket kívánja villamosenergiával ellátni. Jelentősége nyilvánvaló, mert a Székelyföld iparosítását mind, ezideig főképpen az akadályozta, hogy egyrészt elegendő mennyiségű, másrészt megfelelően olcsó villamosenergia nem állott rendelkezésre. A vállalat az Erdőszentgyörgyön feltárt földgáz felhasználásával Petele és Körtvélyfája községek határára első kiépítésben kerek-

10.000 LE teljesítőképességű földgázüzemű hőerőtelepet létesít, amelynek a gépi berendezései már gyártás alatt állnak. Megkezdtek a 60.000 Volt üzemi feszültségű távvezeték-hálózatának építését a Marosvásárhely és Csíkszereda városok közötti szakaszon. Az imént említett erőmű és Marosvásárhely város, továbbá a Gyergyószentmiklós, Csíkszereda és Sepsiszentgyörgy városok közötti szakaszokon a távvezeték-építésének előmunkálatai folyamatban vannak. A tervezett 60.000 Voltos vezetékhálózat összes hossza kb. 270 kilométert fog tenni.

A földgáz hasznosításával kapcsolatban kell szólnom a Nagybánya város területén a Hungária Műtrágya, Kén-sav- és Vegyipari Rt. tulajdonában létesült földgázüzemű villamosítótelepről is, amelynek célja a nagybányai iparvidék villamosenergiaszükségletének a korszerű ellátása. A tervezett energiatelep a szükséges földgáz szintén Erdőszentgyörgyről fogja kapni, a már építés alatt álló Erdőszentgyörgy-nagybányai földgázvezeték útján.

A kormányzat Erdélyben nemcsak új energiatelepek létesítésén fáradozik, hanem a villamosítók biztosítása érdekében az együttműködés és kölcsönös kiegészítés kiépítését is tervbevette az erdélyi és az anyaországi villamosítók között. Az erdélyi energiaforrásokat távvezeték útján akarjuk összekötni az anyaországi energiahálózattal. Ezzel kapcsolatban több, jelenleg gazdaságtalanul, főleg nyersolajjal működő energiatelep fogyasztóterület távvezetékén szerelnék ellátni, Utóbbi célt szolgálja a Kárpáti Villamosítók Rt. ungvári hőerőtelepe, illetőleg az állami tulajdonban lévő Ungvályi Vízierőtelepek által termelt villamosenergiának a behozatala a már kiépített és üzembehelyezett távvezeték útján Nagykaroly városig. Nagykaroly város a villamosenergiát az említett távvezeték útján már Ungvárról kapja, míg gazdaságtalanul működő telepe leállítva tartalékul szolgál.

További fontos feladatának tekintem a kormányzat Erdélyben a községek villamosításának fejlesztését, mert ezen a téren különösen sok a tennivaló. A rendelkezésre álló adatok szerint

ugyanis a visszacsatolt Erdély körüli teleinek alig 4 százaléka van villamosenergiával ellátva, szemben a nyugati államok csaknem 90 százalékos arányával. Egyik tervünk az, hogy a Székelyföldi Villamosítók Rt. az említett 60.000 Voltos távvezetékéről szolgáltatás az áramot Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy városoknak, amelyek jelenleg saját, de meglehetősen elavult energiatelepeket dolgoznak. A vállalatnak ezenkívül egy 20.000 Voltos vezetékhálózat útján a székelyföldi községek korszerű villamosítását is meg kell oldania. Az általa megvásárolt és kibővített tennádúrdóji villamosenergiatelepről kiinduló hálózat útján 13 ezékel község villamosítása már megtörtént, további 8 község villamosítására pedig a munkálatok folynak.

Közép-Erdélyben a villamosítás alapja az Egeresi Villamosítók Rt. egeresi villamosenergiatelepe, gerincéül pedig az a 20.000 Voltos távvezeték szolgál, amelyet erről az energiatelepről Bánffyhunyad városáig kiépítettek. Bánffyhunyad városát már a visszacsatolás óta villamosították az említett távvezeték útján. Erről a távvezetékéről fogja Bánffyhunyad villamosítók a város környékén lévő fejlett háziiparról híres kalotaszegi községeket villamosítani. Az utóbbira vonatkozó munkálatok szintén megindultak. Ennek a környéknek villamosítása a gyáripár kibontakozására is módot fog adni mert az egeresi telepen az ehhez szükséges energiamentiség rendelkezésre áll.

A még nem villamosított községek villamosítása ma főleg az anyagbeszerzési nehézségek akadályozzák s megnehezíti azt még az a körülmény is, hogy villamosításuk az eddigiekéül sokkal kevésbé jövedelmező. Ennek ellenére a kormányzat minden el fog követni, hogy az erdélyi községek minél teljesebb számban kapjanak áramot. A kormányzat ezzel a örekkvel is kifejezésre kívánja juttatni, hogy mennyire szíven viseli Erdély megerősítésének és gazdasági felkaroltatásának köteleességét.

Megérkezett

BÁNHIDAI minden eddigit felülmúló hírneves írásmegfőző a budapesti Hungária park országos hírv

Fogad: naponta, ünnepnap is, reggel 9-től este 7-ig Hlatky Endre u. 16. 1. 12. lépcsőházi bejárat

GRAFOLOGUSA

További előrehaladást értek el a német támadások Kirovgrádtól északra

Zsitomir térségében fokozódó hevességgel dúlnak a harcok. Korosztent kemény harcok után feladták a németek

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Kirovgrádtól északra támadásaink szerdán is további előrehaladást értek el. Zsitomir térségében fokozódó hevességgel folyik tovább a súlyos viaskodás, amelybe mindkét részről erősítéseket vetettek be. Ebben a térségben 72 szovjet páncélosot lőttünk szét. Korosztent városát kemény harcok után feladtuk. Vitebsznél a szovjet ismételt attörési kísérleteit meghiusítottuk, a helyi betöréseket elreteszteltük, vagy ellentámadással visszavetettük. Itt 28 páncélosot lőttünk szét. Nehéz tüzérségünk jó hatással lötte Leningrád hadifortosságú célpontjait.

A délolaszországi arcvonalon Minturnótól délnyugatra egy ellenséges támaszpontot elfoglaltunk és zsákmányra tettünk szert. Az ellenségnek Venafrotól északnyugatra és az adriai parton indított ismételt támadásait elkeseredett harcokban meghiusítottuk.

Angol bombázók szerdán az esti órákban Berlin ellen hajtottak végre újabb légitámadást. A támadás a birodalmi főváros több kerületét súlyosan érintette. Különösen lakónegyedekben keletkeztek károk. Az ellenség zavaró támadásokat hajtott végre Nyugatnémetország egyes helységei ellen is. Éjszakai vadá-



szaink és a léghárítás, a rossz idő ellenére, eddigi megállapítás szerint 23 ellenséges bombázógépet lőtt le.

Súlyos veszteségekkel járt az angol-szászok előbbrejutási kísérlete a tyrreni partok közelében

Berlin. (MTI.) A Zsitomir és Vitebszk térségében folyó harcok mellett a keleti arcvonal többi szakaszain folyó csaták meglehetősen háttérbe szorultak. A nagy csata Zsitomir és

Korosztent térségében még nem ért véget, sőt itteni katonai körök véleménye szerint, még néhány napig el fog tartani. A léghadjáratnak legkiemelkedőbb

Ford Motor R.T.

Budapest, XIII., Váci-út 45. T. cl. 299.060

Kolozsvár, Honvéd-u. 30-36. T. cl. 29.25

**Gépkocsijavító nagyüzem
Személy- és tehergépkocsik eladása**

**Alkatrészgyártás és eladás
Fagázgenerátor beszere'ése**





Továbbra is
TUNGSRAM
lámpa!

eseménye az utóbbi napokban a német főváros bombázása. Karácsony estéjének hajnala óta, szerdán este jelentek meg újra ellenséges repülőgépek Németország fővárosa fölött. Az ellenség jelentős pusztításokat vitt végbe a város egyes részeiben, főként lakónegyedekben. Berlin lakossága ezalkalommal is példás fegyelmettséget tanúsított.

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti a délolaszországi harcokról: A harcok szerdán több arcvonalszakaszon újból felélénkültek, de továbbra is

csak helyi jellegűek maradtak. A megszálló csapatok a tyrréni partok közelében most először kiléptek hosszú tartózkodásukból és megpróbálták előrejutni, azonban súlyos veszteségeket szenvedtek, úgy, hogy abba kellett hagyniok vállalkozásukat. Az Apenninek nyugati részében véres veszteségeket szenvedtek a támadó amerikai csapatok. Még az aknazarak előtt visszaverték őket. A keleti arcvonalszakaszon a német gyalogos élek Orsrognától keletre szétverték a 8. brit hadsereg gyülekezését.

Boszniában szétrombolták a németek az angol-amerikai szolgálatban álló repülőteret

Berlin. (MTL) Mint a Német Távirati Irodának jelentik, Bosznia déli részében a napokban egy német hegyi vadászokból álló harccsoport megkezdte előretörését, hogy megakadályozza a kommunista bandák ellátását a szövetségesek részéről. Több útelzáró eltávolítása után a német hegyi vadászok megtörték a két-séghévesellen védekező kommunisták elkeseredett ellenállását és messzire

előretörték a bandák által megszállt területekre. Elérték Glamoc városkát és ott szétrombolták az angol-amerikai szállítórepülőgépek számára szolgáló repülőteret.

„Ellenséges külföldieket” is besoroznak az északamerikai hadseregbe

Amsterdam. (MTL) A Német TI jelenti: Mint az angol hírszolgálat Washingtonból jelenti, Északamerika sorozó hivatala új rendeletet adott ki, mely szerint „ellenséges külföldiek” is felvehetők az északamerikai hadseregbe. A jelentés szerint ezt az új sorozási eljárást német, magyar, román és bolgár alattvalókra fogják alkalmazni. Japán alattvalók besorozásáról nem lehet szó. Kolumbiai, iráni, koreai, palesztinai és transzjordániai alattvalók már nem e semleges csoportjába tartoznak, hanem az új rendelet szerint „háúviselő társaknak” tekintendők.

Tisztviselők, magánosok
kitűnő zamatú Jonathán, London
Pepin, Batul stb.

alma szükségletük
mérsékelt árban szerezhetik be

Jurcsáknál

Mussolini-tér Telefon 11-96

Roosevelt új jelszava és új belpolitikája

Genf. (MTL) A Német TI jelenti: Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt elnök a sajtóértekezleten kijelentette, hogy a New Deal vezetőelve, amelyre 1933 óta politikája épült, ma már nem jogosult és új jelszóval kell helyettesíteni: meg kell nyerni a háborút!

Az ellenzéki sajtó Roosevelttel szemben mint választási programot fogta fel és a sajtóközlemény alapján az egyik újságíró megkérdezte az elnököt: vajjon negyedizben is jelöltetni szándékszik magát az elnökségre?

Amíg szép a karácsonyfája
fénvképeztesse le családjával
együtt. Házhoz jön a

FOTO ANGELO

Rákóczi-ut 12 Telefon 20-12

Roosevelt erre a következő választ adta: Nem erről van szó, hanem csupán arról, hogy egy jelszót és a belpolitikát új jelszóval és új belpolitikával helyettesítsünk.

Változások a francia kormányban

A belügyminisztériumot átszervezték

Párizs. (MTL) A Német TI jelenti: Mint a francia OFI Iroda jelenti, Lucien Romier államminiszter benyújtotta lemondását. Az államfő teljesítette kérését. Lucien Romier 1941. augusztusa óta több kormányban volt államminiszter.

Vichy. (MTL) A Német TI jelenti: A rend biztosítása és fenntartása érdekében a kormány most kiadott közleménye szerint a belügyminiszte-

riumban változásokra került sor, ami a minisztérium átszervezésével és személyi változásokkal járt. Új államtitkárságot szerveztek, melynek élére Marcel Lemoine, Marseille eddigi prefektusát állították. Új államtitkárságot szerveztek a rend fenntartásával kapcsolatos ügyek irányítására is, melynek élére a milícia eddigi főnökét, Dernant nevezték ki.

Rendelet a szövetárak kiszolgáltatásának korlátozásáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny pénteki számában jelent meg a közellátásügyi miniszter rendelete a szövetárak kiszolgáltatásának korlátozásáról. Eszerint a közvetlen fogyasztó január 1-étől kezdve az alább felsorolt árukból, vásárlási könyvébe való bejegyzés ellenében, legfeljebb a következő mennyiségeket szerezheti be:

Felöltő vagy télikabát 1 darab, felsőruha gyapjanyagból 1 darab, felsőruha gyapjából, műselyemből, műszálból stb. férfiak részére 1 darab, nők részére 2 darab, felsőruha

len és kenderipari anyagból 1 darab, védő munkaruha 2 darab, alsóruha (nappali ing, alsónadrág, kombiné, hálóing) személyenként 3 darab, női harisnya hernyóselyemből, műselyemből, kilenc pár, egyéb harisnya férfiaknak és gyermekeknek 6-6 pár, nőknek három pár.

A felsorolás szerinti kész ruházati cikkek helyett a fogyasztók az elkészítéshez szükséges anyagot is megszereshetik, a megjelölt mennyiségnél több kész ruházati cikket azonban az iparos a vevő által hozott anyagból sem készíthet.

Óra,
ékszer
RÁKÓCZI-
UT 3.

VIKTOR ARPAD
ÓRÁS—ÉKSZERESZ

TOMPA FERENC

Üveg-, porcellán- és háztartási cikkek

Rákóczi-ut 5. NAGYVÁRAD Telefon: 11-38.

Meisseni, Rosenthal, Herendi és más kizárólag márkás készletek és diszporcellánok, ólomkristályok. Karácsonyi, esküvői és névnapi ajándékok nagy választékban.

Egy nemzedék kora

Irta: Dr. Paál Árpád

Ez az újesztendő, amelyik Krisztus után az 1944-ik, arról is nevezetes lehet, hogy egy nemzedéknyi időt tölt be az 1914-iki világháború kitörése óta. Egy nemzedéknyi idő, harminc esztendő, mindig valami jellemző hullámvonalat jelent az események folyamatában. Egy-egy ütemét a történelemnek. Lehet, hogy az eleje még az előbbi nemzedékből jött át, s a vége is átmege a jövő nemzedékbe. De az 1914-ben kezdődött, s most 1944-ben végződő nemzedéki idő nagyon jellegzetesen a világháború örökségének a folyamatát jelentette, hamis békéje alatt is a világfeszültségek folytonos lángolását. Örök háború volt az eltelt 30 éves nemzedéki idő alatt.

Ha visszafelé tekintünk a korábbi 30 években, érdekes egymásutánt, illetve egymáselőtti időket adnak a megelőző nemzedéki idők jellegzetességei. Az 1914 előtti 30 év 1884-ig a pénzügyi-tokrátia és a z önénelű gazdagodások felő rétegeinek a sűtkézési kora volt. Előtte 30 évvel, 1854—1884 között fejlődött ki különösen Magyarországon ez az új felső réteg a régi történelmi középosztály romjain. Az 1854-ik évtől visszafelé számítva 1824-ig volt a magyar reformkor feltörése és letörése; egy magyar nemzet és egy közép-európai monarchia közötti tragikus buzávona, melyből hontalanul került ki Kossuth, örülten Széchenyi és kegyvesztetten a XIX-ik század legnagyobb államférfia: Metternich. Tulajdonképpen ebben a nemzedéki időben törté le a magyar nemzet is, a dinasztia is a maga derekát.

Még egynéhány korábbi nemzedéki idő: 1824 előtt 1794-ig, a világforradalom utáni napoleoni Európa-kísérlet kora és annak széttrése, s a rend felülkerülése a szabadságon. Még előtte: 1794-től 1764-ig a világforradalom és a felvilágosult abszolútizmus kora. Ezt megelőző 30 évben, 1764-től visszafelé számítva 1734-ig, a Habsburg-dinasztia megerősödési kora, honvédelmünk ön-

magáról leszokása. Előtte, 1734—1704 között a Rákóczi-fölkelés és annak lecsillapodása, s még ezelőtt 1704—1674 között a töröktől való szabadulásunk kora. Nem is folytatom ezt a visszafelé nézést: csak azt akartam éreztetni az eddigi felsorolásokkal, hogy csakugyan minden 30—30 évnvi nemzedéki időnek van valami önmagába zártsága. Hullám, mely továbblik az idő folyamában, de hullámként is valami külön jelenség.

Igy visszafelé számítva 30—30 éves időmértékkel, egy-egy nemzedéknyi idő jellemzése alá kerül a westfáli béke és az utána való félmegnyugvások kora, egy ilyen nemzedéki keretbe fér bele Bethlen Gábor feltűnése és elmulása, vagy a mohácsi vész és Erdély alapítása, vagy a Mátyás utáni elhanyaglás és a Hunyadiak idején való felemelkedés, vagy a Nagy Lajos kora, vagy az Árpád-ház elmulása, vagy a tatárjárás kora, előtte az arany bulla ideje, vagy Szent László és Könyves Kálmán uralma egybefolyása. Korábban is mind egy-egy nemzedéknyi kor a Szent István utáni zavarosság, előbb a Szent István kora, előtte a vezéri megerősödés kora, s legelső nemzedéki időként 907—874 között a honalapítás kora. Azóta 34 nemzedéknyi időt éltünk végig, s ebben az új évben kezdődik a 35-ik nemzedéki idő.

Komolytalanság volna, hogy jóslatokkal találgassuk, milyen lesz ez a 35-ik nemzedéki idő. Bizonyos, hogy 1944-ben úgy gondolunk vissza az 1914-ik kezdetre, mint amelynek hatalmi szerkezte, társadalmi és gazdasági berendezkedése ma már semmiképpen se alkalmazható. Mintha nem is egy nemzedéket, hanem hármat koptattunk volna el az eltelt 30 év alatt. Ezt a háborús nagy önmérsztés okozta hogy egyszerre nem is egy, hanem három nemzedék esett ki a sorból, illetve sietett előre. Találójbb ezt a „sietés” fogalmat használni. A háború nemesak országsszerkezeteket, né-

Magyarországi legregibb lexik, kötöttárú
Női- és férfidivat üzlete

ALAPITATOTT 1897. ÉVBEN

Czillée Juice

Eladás nagyban és kicsinyben

Szt. László-tér 2.

A já minőségek áruhára

Telefon: 21-09.

Szőnyegek

Függönyök

Könyvujdonságok, zeneművek, divatlapok, papír, írószerek és iskolacikkek, tan- és szakkönyvek a legelőnyösebben. 24000 kötetes kölcsönkönyvtár.

Hunyadi József

Nagyvárad, Rákóczi-ut 2. Telefon 14-58

pek fölötti uralmakat változtatott meg, de a technikát, az élet gépiességét is túlfokozta. Ennek meglesznek a maga szükségsszerű és bizonyosan előjövő következményei.

Semmicsetre se az angolszások vagy a szovjetek önteltsége fog a következő nemzedéki időn a népek fölötti rendelkezni lenni. Elhiszem, hogy ok ezt szeretnék, mert sejtik, hogy a felfokozott technikai képzettségű korban a népek nem fognak rászorulni se az ő pénzükre, se az ő tömeghajtó képességeikre. Minden népek meglesz az a technikai fejlettsége, hogy magát ellássa vagy egészséges csereforgalmat tudjon a maga termelésével kifejteni. Az új nemzedéki időnek a fejlődési iránya ez lesz: a népek a maguk egészséges önellátására fognak törekedni, s a rokon és szomszéd népek közötti természetes érintkezés lesz a forgalom szabályozója, s nem az a túlhatalom, amiért örökösen tartják a különböző konferenciákat, s új-ból elhatározzák Európa előzöléet. Bosszus tervek ezek, de nincs bennük az igazi jövendő.

A mostani háborúk a technikai fejlettséget hozzák. De minden népek hozzák. Ez lesz a jövendő. Aztán mindezek fölött még egy nagy törvény is van: a Gondviselés. A nemzedéki idők különböző tartalmát, azoknak egymásra ható fejlődését csak úgy képzelhetjük el, mint valami természeti adottságot, mint a csillagnak a fényét, s aztán a csillagok között az egymás vonzását. Ha ez a vonzás nem volna, kelne-e föl a nap és lenne-e élet, erő, küzdeni tudás, szenvedés, de abból fölemelkedés, rajongás, lút, emberek közötti összetartás? Lenne-e csak egy napig is történelem? Mi csak routjuk a történelmet, mikor önző hatalmaskodással védteien népeket bombázunk, templomokat és oltárokat rombolunk. Szerencsére: a történelem fölötti uralom nem ez a hatalmaskodás.

Bizhatunk benne, hogy 35-ik nemzedéki időnkben is a munka becsületes technikája, s Isten gondviselése többé és jobbá tesz bennünket.

Bármilyen

Ingtalan

adásvétel, csere vagy b'rlé-
nyben bizalommal keresse fel

MEZEI ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándor ut 19. Telefon 27-11

Felmentette a törvényszék a járásbírószágon rágalmaszást elítelt dr. Lőrincz Sándor ügyvédet

Nagyvárad, dec. 31. Arató Ferenc és felesége, nagyvárad lakosok kárnyhítési keresetet adtak be Mangra Demeter ellen, ügyvédjük, dr. Lőrincz Sándor útján, azon a címen, hogy Mangra potom pénzért vette meg az ő ingatlanukat a román megszállás alatt. Lőrincz Sándor a keresetben azzal érvelt, hogy Mangrát annál is inkább nagyobb összegű kártérítésre kell ítélni, mert vagyonát jogtalan úton harácsolta össze. Ennek bizonyítására tényeket is sorolt fel. Mangra Demeter ezért följelentette Lőrincz Sándort, valamint ügyfeleit: Arató Ferencet és feleségét rágalma-



zás címen. A nagyvárad járásbírószágon annak idején Aratót és feleségét fölmentette a vád és következményei alól azzal, hogy az ügyvédnek adott információjokban nem foglaltak benne azok a kitételek, amelyeket Lőrincz a periratban használt. Lőrinczrel szemben azonban marasztaló ítéletet hozott, de annak végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet indokolásában megállapította a járásbírószágon, hogy az ügyvéd aljas szándékból követte el cselekményét, mert ezzel Mangra személyét kedvezőtlenül akarta feltüntetni azért, hogy ügyfelei részére maga-

Blóz Zoltán ékszerész, órás

Szent János utca 3. szám

beváltja,
becseréli

Ekszerét készíti, javítja

Márkás svájci órák

Óratok, virágbróss, karkötő izléses előállítás műhelyemben

Ruha-festésben,
vegyszeres tisztításban

VÉGH cég

fogalom

Gyár:

Liliom-ú. 3. Telefon 21-08

Üzletek:

Bémer-tér 2. Telefon 22-17

Szent László-tér 12.

Telefon 33-40

Házat, birtokot, szőlőt
eladni, venni
akar, keresse fel
PRÁGER Ügynökséget
Teleki-utca 38. szám.

sabb kártérítést ítéljenek meg.

Fellebbezés folytán az ügy a törvényszék elé került s azt tegnap délután tárgyalta dr. vitéz Bíró Barna büntető fellebbezési tanácsa. Hétfőn a törvényszék az Arató Ferenc és feleségére vonatkozó járásbírói felmentő határozatot helybenhagyta, a Lőrincz vonatkozó ítéletet azonban megváltoztatta olyképpen, hogy a becsületvédelmi törvény 17-ik szakasza alapján felmentette az ügyvédet a vád és következményei alól az-

zal az indokolással, hogy igaz ugyan, hogy azok a tények, amelyeket keresetében előadott, kimerítik a rágalmazás fogalmát, a becsületvédelmi törvény vonatkozó szakasza értelmében azonban az ügy érdekében bármilyen tényállást elő lehet adni és azért nem lehet büntetést kiszabni. Ha a járásbíró a kérdéses állításokat rágalmaknak tekintette és úgy vélte, hogy azok nem esnek a becsületvédelmi törvény 17-ik szakasza alá, akkor a Lőrincz által kért valódiságbizonyítást el kellett volna rendelnie. Ez azonban most már, a főlmentő ítélet folytán tárgyalatlansá vált.

Az ügyben Mangra Demejert dr. Sarkadi Sándor, Aratókat és dr. Lőrincz Sándort dr. Músi Imre képviselte.

A „Magyar Lapok“ munkatársának

Vihar után s vihar előtt

nyilatkozott Freesz József a támadott E. M. Sz. O. elnöke

Budapest, 1943. december hó.
Feledhetetlen látvány volt 1938-ban Budapesten, a Keleti pályaudvar mögötti Tattersallban az EMSzO által képviselt hivatásrendi gondolat mellett hitet tett magyar munkások hatalmas tömege. 25.000 keresztény dolgozó elszánt hangja dübörgött ott a túlsó felé: Jó lesz vigyázni! És 25.000 elszánt magyar hajította meg fejét hívó alázártassággal a kereszt előtt...

Az E. M. Sz. O.

1939 óta a nagy nyilvános megmozdulásokat tiltja az idők parancsa. Az önképző és a belső öntudatos munka idejét éljük. Az E. M. Sz. O. is így dolgozik. Mi is az az EMSzO? A magyar munkásság elörendően a városi munkásság világszertei, erkölcsi és kulturális célkitűzését megvalósító mozgalom. Amíg az erkölcsi forradalom célkitűzéseit nincsenek maradéktalanul megvalósítva, addig nem lehet megalapozni a hivatásrendi gazdaság alapépitményét. Ezért az EMSzO műveltebbé kívánja tenni a magyar munkásságot, hogy

anyagilag és szellemileg egyaránt végbemenjen az elodáhatatlan kiegyenlítés. Szakszerű vezetés alatt munkáskadémiaikon nevelik és tanítják az iparos és általában a kétkézi dolgozók tömegét. Polgáriiskolai tanfolyamok, színi- és irodalmi előadások, sportdelutának, kongresszusok, kiadványok ezreinek keresztül ötvennél több fővárosi és vagy százhusz vidéki csoportban művelik a külön embert a külön rendszer számára.

A támadók

Ezt a nemes célokért dolgozó, oly sok eredményt felmutató mozgalmat, annak szellemi mozgatórugóját, a hivatásrendi gondolatot kezdték ki hazai liberálisok, kiegészítve a szociáldemokrácia segédcsapatával. A kivénhedt, rozsdás viharágyuk mellett tüzet okádtak a kis játéklövegek is. A „Magyar Nemzet“ kapuja előtt silbakol a katona a „Jelenkor“-i Katona Jenő. A nagy Katona, a magát neokatolikusnak kikiáltó, gondör és emelkedett lelkű, grófi ravatalok siratószonya, a híres közhelyíró, Lap-

Kovács János **cimfestő mester**
Hlatky Endre-utca 6 szám

Transzparensok, reklámok, üveg és bádóg címtáblák legművészeiből kivitelben legolcsóbb árban.

14 karátos aranyát megveszem, becserélem, átdolgozom órákat, virágbrass, sportgyűrű készítését hozott aranyból a legszebb kivitelben vállalom.
Márkás órák nagy választékban

Haslinger János
órák-ékszerész Rákóczi-ut 8.

Járól, a „Jelenkor“-ról már Péter Horváth is levette nevét, bizonyára nem azért, mintha tetszett volna neki a lap „Katona szelleme...”

Bent a várban, a Magyar Nemzet szerkesztőségében pajzsként szolgál Almásy úr, akiről csak annyit, hogy szereti a változatosságot. Kíváncsiak vagyunk, meddig bírja ki jelenlegi helyét? Vagy tán jól esik melegezni a puba, liberális fészkekben? A nagy trónon azonban Gogolák Lajos ül, akinek neve idegen hangzású ugyan, de mellé nye alatt magyar szív dobog. Ez a székfűllatú Historicus védője az öregek, a köldöknézők minden konzervatívizmusának. Viszont támadója a katolikus, magyar mozgalmaknak, illetve azok vezetőinek, csakúgy mint a fent említett jó rak, akik nyilván hosszas haditanás után váratlanul és következetesen támadták meg a hivatásrendiség alapjait. Közben súlyos kifogásokat emeltek P. Varga László S. J., Mihályics Zsigmond, az Actio Catholica országos igazgatója, Freesz József, az E. M. Sz. O. elnöke és mások ellen.

Vihar után

A támadásokra méltó választ adtak a Nemzeti Újság közírói, a Magyar Kultúra s más folyóiratok. Biztos kézzel belenyúltak a mesterséges viharfészkekbe s lecsillapították a pajzán szellőket, meg a rosszindulatú orkánokat. A vihar elmúltával felkerestem az EMSzO Székházában az elnököket:

FREESZ JÓZSEF-el.

Hatalmas, magas ember, a reverenda feszül rajta. Öblös, mély a hangja, arcán az elmaradhatatlan enyhén fölényes mosoly. Fojtott dinamizmussal, széles lendülettel beszél. Az a típus, aki váltalja a harcot s győzedelmesen be is fejezi. Tomori Pálók kései utóda ő; egyik kezében keresztrel, másikban karddal ront a pogányra... Ahogy így elnézem ezt az egyéniségében kellemes, rokonszenves egyházi férfit, megértem, hogy miért éppen őt tették az EMSzO munkásmozgalom élére. Beszélgetésünk közben egyszer megszólal a telefon. Hatalmas karját ráhelyezte a készülékre. Szinte drukoltam magamban, nehogy véletlenül összeroppanjon vaskézében a telefonkagyló. Távbeszélőn leadott utasításai rövidek, határozottak voltak, kiut a kékingecek pattogva teljesítették a parancsot. Általában az egész központban a krisztusi szeretet jegyében rend és fegyelem uralkodik. Megkérde-

zem Freesz Józsefet, hogy tulajdonképpen miért tört ki a vihar?

A vita igazi rugója.

hogy azok az elemek — kezdte válaszát, — akik, mint liberálisok, avagy marxisták szemben álltak a totális államot követelő nyilasokkal, azt hitték, hogy miután a nyilasok lehúzták a redőnyt, mert ők következnek s jó üzletet csinálhatnak. Valahogy úgy képzeltek, mint az üzleti életben, ha csődöt mond egy cég és bezár, helyén egy másik új üzletet nyithat. Üzleti számításaikból azonban kifelejtették a keresztény társadalmi mozgalmakat, melyek függetlenül minden „üzletészerségtől”, megvoltak, megvannak és meglesznek.

Midőn rádöbbentek, hogy mi erős, meghozzá igen erős „konkurenciát” jelentünk üzelmek számára, viharos, vad támadást indítottak ellenünk. A sok mellőbeszélésen és ízléstelen személyeskedésen túl négy pontban foglalhatjuk össze a vita körül kialakult kérdéseket:

— 1. A hivatásrendiség mellett vagy az ellen foglalk-e állást és 2., hogy hivatásrendi államból vagy hivatásrendi társadalmi és gazdasági rendről beszélünk-e?

— A Magyar Nemzet a hivatásrendiségről azt állítja, hogy az „katolikus mezt öltött magára, hogy így közvetlenebbül szolgálhassék egyes ügyesek és óvatosak a korszellemet... és sok, a divatos áramlattal élő politikus így akarja a dolgozók alulról, belülről jövő szervezkedésének elejét venni e magát a dolgozók nyakába varrni.” Ezzel a balga hiedelemmel avagy rosszindulatú ferdítéssel szemben áll az igazság, mely szerint a hivatásrendiség belülről — személyektől függetlenül — a legtermészetesebb egységbe fogja össze egy-egy önkormányzati testület mindazokat, akiket az érdek közössége fűz egybe.

A Népszava azt írja, hogy a Nemzeti Újságon, Új Nemzedéken, sőt az

**A rádió gyermekszereplőinek
műsoros délutánja
Harsányi Gizit**

vezetésével a református Kulturházban
január 6-án délután 3 órakor és 6 órakor
Jelek kaphatók az Estilap kiadóhivatalában

HOTEL SZABO
BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — Polgári árak!

Zászlók

lobogók, miseruha és zászlóelemek, paszomantó, rojtok stb. legolcsóbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templom-berendező és zászlókészítő vállalata
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
83 éves cég.

Mielőtt

ZONGORÁT venne, eladna, vagy javíttatna, forduljon bizalommal szakemberhez.

Jámbor Antal

zongorakészítő-hangoló
Várady Zsigmond utca 31. szám
Telefon 13-05

Uj Magyarországon keresztül mi a hivatásrendi államot hirdetik és harsányan támadunk mindenkit, aki kétségbevonja „kődös” (emígy a kivénhedt Népszava!) elképzelésünk komolyságát és használhatóságát. Kénytelenek vagyunk újra kijelenteni, hogy elvetjük a hivatásrendi állam gondolatát és csak a hivatásrendi gazdasági és társadalmi rendet munkáljuk.

Különböztettem megirtam, hogy a Népszava erre vonatkozó állításai szemüszedetett hazugságok s mily érdekes a mai napig sem pöröltek ezért. Ellenben és ez

Jellemző a túlórald mentálisára

hogyan viszont Bíró Lajos ozorai katolikus lelkeszt beperelték, mert a Nemzeti Ujságban a vitával kapcsolatban azt a következtetést vonta le, hogy a Magyar Nemzetet öntudatos, keresztény és magyar ember előjizetésével nem pártfogolja.

— A hazugság nem, de az üzlet fáj a túlórald.

— A harmadik kérdés, hogy meggyezik-e az általunk hirdetett hivatásrendiség a pápai tanítással? Vádoztak minket, hogy nem tudjuk mi az igazi katolicizmus. Farizeus szemforgatással figyelmeztettek, midőn állításaink alapjaként pápai körlevélre hivatkoztunk, hogy „a pápai esalhatatlanság csak a hit és erkölcs dolgaira vonatkozik.” XI. Pius pápa körlevele, a Quadragesimo Anno írja: „Két dolog szükséges: az intézmények reformja és az erkölcsök megjavulása. Az államférfiak és tiszteletes polgárok legfőbb célja és törekvése legyen az egymással szembenálló osztályok harcát megszüntetni, a különböző foglalkozási ágakat békés együttműködésre bírni. Tehát:

a rendiség helyes felujtása

a helyes célkitűzés. Más megoldás alig lehetséges, mint a társadalmi szervezetekben olyan jól rendezett szervezeteket, rendiségi alakulatokat teremteni, amelyekhez az egyesek nem valamelyik munkapiaci párthoz tartozásuk, hanem sajátos társadalmi hivatásuk — foglalkozásuk — alapján volnának tagjai.” Ha ez nem a hit és erkölcs dolgába vágó valami, akkor nem tudom miként vélekedjem az ellenkezőt állítók erkölcsi és szellemi felfogásáról.

— Revideált-e az EMSzO valamit eredeti célkitűzéseiből és megmaradt-e a régi módszerek mellett? — tettem fel a kérdést Freesz Józsefnek, aki beszélgetésünk folyamán tűzbe jött, szenvedélyesen gesztikulált, hangja átforrósodott.

— Igen, ez volna a negyedik kérdés-komplexum, amely körül a vitaanyagát kikristályosíthatjuk és válaszul rögtön leszógezhetem, hogy egy gondolatot sem engedünk elveinkből.

— Azok a jó urak vádolnak minket, akik könyvtárszobák, elefántcsonttornyából, avagy kávéházak márványasztala mellől prűszköltek a nyilasokra, mikor azok a hírhedt „kuj, kuj” (kongresszus után jövünk) csatakiáltással ijesztgettek a szép lelkeket. Mi a szó teljes értelmében mindenütt felvettük a harcot a nyilasokkal. Ha tömeggyűlést rendeztek, rendeztünk mi is — hatalmasabbat, impozánsabbat, ha röpcédula hadjáratot, plakátháborút kezdtek, hát mi is elárasztottuk Budapest utcáit röplapokkal, falragaszokkal. Sajtópolémiaiban — akár csak ma — következtések és kérlelhetetlenek voltunk, nem úgy, mint nyafogó liberálisaink, akik eizellált körmondatokkal akarták megfékezni a nyilasok lendületét. Különböztettem megirtam, hogy a Népszava erre vonatkozó állításai szemüszedetett hazugságok s mily érdekes a mai napig sem pöröltek ezért. Ellenben és ez

— Használt-e valamit a vita?

Vége a mi számunkra is csináltak részvényt!

— ez a magyar gazda véleménye a búzakötvényről

Nyílt titok volt eddig, hogy a magyar gazdák sohasem vettek részt tőzsdéi spekulációkban, mindig távol tartották magukat az értékpapirforgalomtól, amit nagyon kockázatos játéknak tekintettek. Most pedig hirtelen, szinte egy csapásra megváltozott a helyzet, végre teremtet az államkincstár egy olyan magyar tőzsdéi állampapirt, amely iránt a kisemberek országsszerte teljes bizalommal, megértéssel viseltetnek. Különböztettem megirtam, hogy a Népszava erre vonatkozó állításai szemüszedetett hazugságok s mily érdekes a mai napig sem pöröltek ezért. Ellenben és ez

tartású egzisztencia, aki nem ugrik be könnyű hevíléssel semmiféle pénzügyi mesterkedésnek. „Vége a mi számunkra is csináltak részvényt!” — hangzik fel országsszerte itt is, ott is a gazdák szájáról a szó, amikor bárki kérdést intéz hozzájuk, hogy miért fektetik felesleges pénztökejüket ebbe az új értékpapirba. A válasz pontosan fedi a tény: csakugyan, ez az új kölcsöntípus első sorban és mindenkifelett a gazdák igényeihez, s gondolkodásmódjához van szabva. A magyar pénzügyminiszter, amikor ezt az új kölcsöntípust megcsinálta, a magyar gazdaközönség számára teremtetett egy új, kedvelt tőkebefektetési lehetőséget.

Holnap megkezdí működését az Országos Hadigondozó Intézet

(Budapest.) Az országos Hadigondozó Bizottság január 1-én megkezdte működését. Vitéz Bonczos Miklós államtitkár a hatóság elnöke nagy odaadással szervezte meg a kormányrendeletére létrehozott intézményt, melyben az egyes ügykörök ellátását szakemberekre bízta. A bizottság kiadványainak első füzeteként megjelent tájékoztató, a hadigondozottak igényeinek tárgyalásához és megállapításához szükséges jogi szabályokat foglalja magában és egyben gyakorlati útmutatást ad a hadigondozói bizottságokról. A járási hadigondozói bizottságok ugyanis január 1-től a hadigondozottakat hadiözvegyeket és hadiárvaikat illető járadékellátására

többé nem készítenek javaslatot, hanem érdemleges véghatározatot csinálnak és ennek alapján az állandó járadékot nyomban folyósítják. A hatóság az illetményellátást csupán a hadigondozás egyik részének tekinti és ezzel párhuzamosan ki akarja építeni az ügykör szociális ágazatát is. A hadigondozottak szellemi felmérése és gazdasági stb. ellátása ugyanis még az illetmény ellátásánál is elsőrendűbb közzgazdasági és nemzeti érdek. Addig is, amíg a szociális munkakör intézményesen kiépül, a most megjelent tájékoztató lényegesen megkönnyíti a hatósági munkát és az érdekeltek eligazodását. Ennek eredményeképp a hadigondozottak gyor-

Prima kivitelű arany és króm svájci órák
ÁCS TIBOR Nagy választékban valódi és hamis ékszerek.
Nagyvárad, Széchyenyi tér 6. szám.
Alkalmi és ünnepi ajándék tárgyak! Ekszer- és órajavitások.
Olcsó karácsonyi ajándék vásár!

GYAPJU szövetek pulloverek harisnyák
IVÁN POSZTÓHÁZBAN Kossuth-u. 1. sz. Sas palota

— Annnyiből, hogy tudjuk, kik állnak velünk szemben. Tiszta víz került a pohárba s módunk volt kikristályosodott elveink, sziklaszilárd meggyőződésünk mellett újra hitet tenni. Erőteljes fújással most szétszalasztottuk a viharfelhőket, de tudjuk, hogy állandóan áramlanak a nehéz, terhes párák s mi Krisztus hitében megerősödvé várjuk és álljuk a további viharokat.
PÁCZAY LASZLÓ

sabban jutnak járadékaikhoz. A magyar közvélemény, főként a magyar hadigondozottak nagy érdeklődéssel tekintenek az országos hadigondozó bizottság munkájára, amely Budapestén a Szilágyi Dezsőtér 5. számú házban, a régi Budai Vigadóban január 4-től kezdve minden hadigondozóügyben felvilágosítást ad.

Székelyföldi ösztöndíjas festőművészek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban

A Magyar Távirali Iroda jelenti: A művészetek barátai és a művészeti szakértők számára nem mindennapi jelentőségű kiállítás nyílt meg a napokban a Szépművészeti Múzeumban. Székelyföldi ösztöndíjas festőművészek mutatják be a Székelyföldön készült műveiket. A művészeti ösztöndíjak létesítésénél az a cél vezette a kultuszminisztert, hogy fiatal festőink az ország egyes jellegzetes tájegységeit ismerjék meg, annak formája és lelkesége gazdagítsa művésztöket és nem utolsó sorban, hogy a népművészettel közeli érintkezésbe kerüljenek.

Eddig a balatoni ösztöndíjasok munkáit láthatta a közönség a Nemzeti Szalon kiállításain. Amióta Erdély egy része visszakerült, a székelyföldi ösztöndíjasok is nagy munkakedvvel árannak szét Erdély csodálatosan szép tájain. A visszatért Székelyföld szépségeire éhes magyar festők mohó örömmel szívták magukba a régen várt bércek és völgyek, fenyvesek és lankák, székely falvak és öreg erdélyi templomok csodálatos színeit és hangulatát. A művészek magyar szívvel hajolnak oda a székely nép zárt világához a mindennapi munka vagy az ünnepi parádé ritmusában. Erről a nagy és érdekes élményről ad beszámolót az a kiállítás, melyet az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács rendezett a Szépművészeti Múzeumban.

A kiállítása a napokban nyitotta meg az Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke Nagy András. A kiállítás három év ösztöndíjasok munkáit mutatja be. 26 festő mintegy 230 képét állította ki. A kiállítás nagy látogatottságnak örvend és szép számmal történtek már vásárlások is.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Ezer év magyar aranya a búza... Vásároljon búzakötvény!

Tőzsdén is jegyzik a búza-kötvényt

Új kölesöntípus a most kibocsátott és jegyzés alatt álló búzakölesön. A pénzügyi kormányzat nyilván az volt az elgondolása, amikor ezt a kölesöntípust kitalálta, hogy a magyar gazdálkodó község egy új, kedvelt tőkebefektetési elhelyezési lehetőséghez jusson.

Mit jelent a búzakötvény?

Jelenti azt, hogy aki ilyen kölesöntípust jegyez, a kötvényen megjelölt búzamennyiség ellenértékének birtokosává lesz. Jegyezhet pénzfeltelege arányában 5, 10, 25 és 100 métermázsára szóló kötvényt, amely mellett nem holt tőke, a búza értékéhez igazodik és még kamatozik is 3%-ot. Helyesen gondolkodott tehát pénzügyi kormányunk, amikor a mi népünk búzában számoló és gondolkodó gazdálkodói és más foglalkozású tömegei számára egy stabil értékű kötvénytípust teremtett. Biztos, hogy a január végéig terjedő jegyzési idő alatt igyekezni is fog mindenki tőkefeleslege arányában

ilyen kölesönhöz jutni.

Az új búzakötvény bemutatóra fog szólni és jegyezni fogják a tőzsdén is. Ez pedig lehetővé teszi, hogy mindeki naponként tájékozódhasson kötvényének árfolyamértéke felől és ha pénzre van szüksége, ezt bármikor el is adhatja. Károsodás nem érheti, mert a kincstár garantálja a minimális 40 pengős búzaárát az átszámítás tekintetében, vagyis: legalább 40 pengő métermázsán-

kénti átszámítási árfolyamnak kell mindig érvényesülnie.

A kincstár 25 év alatt fogja a búzakötvénykölesönt visszafizetni, még pedig sorsolás útján. Minden esztendőben a sorsolási tervnek megfelelően bizonyos mennyiségű kötvény kerül kisorsolásra és ez alkalommal is természetesen a minimális 40 pengős búzaár, illetve az esetleg bekövetkezett áremelkedés alapján történik a kötvény értékének átszámítása.

A magyar mezőgazdasági társadalom éppen úgy, mint a kereskedelem és iparosság bizonyára méltó megértéssel fogadják az új kölesöntípust és a 200 milliós keretben kibocsátásra kerülő kötvényeket túl is fogják jegyezni.

Egy évi és négyhónapi börtönre ítélte a Budapesti törvényszék Jeney Sándor nagyváradi fakereskedőt

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A budapesti büntető törvényszék Nagy Ferenc tanácsa esütör-

tökön tartott folytatólagos főtárgyalást és egyben ítéletet hozott abban az árdragítási bűnperben, melynek

vádlottjai ellen tüzelőszer drágítás miatt indult bünvádi eljárás. Háromszáz vagon tüzifáról volt szó, melyről üzérkedés történt. A bizonyító eljárás lefolytatása után, a mai tárgyaláson *Ruszkay Tamás* dr királyi ügyész tartotta meg vádbeszédét, majd a védők szólaltak fel. A bíróság ítéletében *Jeney Sándor* nagyváradi tüzifa nagykereskedőt árdragítási visszaélés büntelléért egyévi és négyhónapi börtönre, továbbá ötezer pengő pénzbüntetésre ítélte és 8000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte. *Farkas József* berettyóújfalusi faügynök büntetése nyolchónapi börtön, ötezer pengő pénzbüntetés és ezer pengő vagyoni elégtétel. *Kovács Albert* budapesti részvénytársasági tisztviselő büntetése 8 hónapi börtön, ezer pengő pénzbüntetés és kétezer pengő vagyoni elégtétel. *Franz János* kassai tüzifa nagykereskedő ügyét a bíróság elkülönítette, míg *Fodor László* ungvári fakereskedőt, aki ellen ugyancsak bünvádi eljárás folyt, felmentették. Az ítélet nem jogerős.

Legelőnyösebb beszerzési forrás, textil-kötött-szövött árukban:

GYAPJU szövetek, **IVÁN** POSZTÓHÁZBAN
Kossuth Lajos utca 1 sz
(Sas-palota)

Gyapjú pulloverek és gyapjú téli harisnyák nagy választékban!

D. Nagy László

textilkereskedése, Rákóczi-ut 4 sz.
Telefon: 32-66

Szöllősi Sándor

textil, kötött-, szövöttáru üzlet
Fábián Lajos-utca 4. szám

Textil, szövött, kötöttáru **BEIER** textilkereskedőnél Deak Ferenc-ut. 2.

Elegáns urak beszerzési helye **Riskó Béla** Nagyvárad, Rákóczi-út 6 szám

Fajzi János

textilkereskedése
Hlatky Endre-utca 6.

Papp Gyula

textiláru üzlet
Hlatky Endre utca 6.

Mussalini-téci textilcsarnokban
szövet, selyem- és kötöttáruk nagy választékban kaphatók

TELEFON:
21-43

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSU-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkszámánk
 száma: 72.301.
 Készletek nem adunk vissza.

Ismerje be, hogy csak hanyagságú mulik, hogy még nincs életbiztosítása, mert ennek nagy fontosságát tudja és érzi. Siessezen tehát, ha kezében az életbiztosítási kötvény, gondjaitól megszabadul! Az ország legrégebbi biztosító intézete, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság a legapróbb részletekre kiterjedő felvilágosítással szolgál. Helybeli főgynöksége: Szent László-tér 2.

GÖBBELS MA ESTE BESZÉDET INTÉZ A NÉMET NÉPHEZ. Berlin. (MTI): A Német Távirati Iroda jelenti: Göbbels birodalmi miniszter december 31-én beszédet intéz a német néphez. Beszédét 20 órakor valamennyi adóállomás közvetíti.

Meghívó. A Székelyhídi Fürdőrezervénytársaság felszámolás alatt, 1944. január 15-én délelőtt 10 órakor Székelyhídon az Ermelléki Takarékpénztár székházában, rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényesek azzal a figyelemzettel hivatnak meg, hogy miután az 1943. december 31-re kitűzött rendkívüli közgyűlés határozatképtelen volt, ez a közgyűlés a megjelentek számára és a képviselt részvényesek számára tekintet nélkül fog tartozni. A közgyűlés tárgya: A Társaság tulajdonát képező ingatlan eladásának jóváhagyása. Figyelemzettel: A közgyűlésen szavazataikat azok a részvényesek érvényesíthetik, akik a közgyűlés megnyitása előtt részvényeiket az Igazolóbizottságnak bemutatják. A Felszámoló bizottság.

Jelentkezzenek az OMBI tagok. Felhívom mindazokat a mezőgazdasági munkásokat, akiknek Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet (OMBI) örekegi biztosítási könyveik vannak, hogy hivatalomban gróf Teleki Pál-u. 3. sz. I. em. 4. sz. a. a hivatalos órák alatt 11-13 óráig sürgősen jelentkezzenek. Nagyvárad, 1943. december 30. Polgármester nevében: Dr. Kazó Károly s. k., th. tanácsnok.

BOLDOG ÚJ ÉVET

kívánok becses rendelőimnek és minden jóismerőseimnek

PIHENI FERENC

úrj és női cipész. Szilágyi D.-u. 3.

Iparos hírek. A vas- és fémipari szakosztály értesíti tagjait, hogy a kocsz megérkezett és akik előjegyzték, szíveskedjenek az irodában utalványukat mielőbb átvenni. Valamint a kovácsköszén is megérkezett, s akik előjegyzték, szintén jelentkezzenek az irodában. Elnökség.

Változások a diplomáciai karban. A MTI jelenti: A Kormányzó Úr a honvédelmi miniszter előterjesztésére Rakolczay László dr. vezérkari ezredest, római m. kir. katonai és légi attaséj teendői alól, vitéz Homlok Sándor vezérőrnagy, berlini m. kir. katonai attaséj a beosztásának épségben hagyásával a berni m. kir. katonai attaséj beosztása alól felmentette és Rakolczay László dr. vezérkari ezredest a berni m. kir. követséghez katonai és légügyi attaséjvá kinevezte.

HEGYKÖZSÁLDOBÁGYIAK KÜLDÖTTSEGE A MEGYEI FŐISPÁNNÁL. Lapunk keddi számában megemlékeztünk Hegyközsáldobágy község súlyos problémáiról. Például a két nagy hiányról: köves út és mélyfürdő kút hiányáról. Ma délelőtt a hegyközsáldobágyiak öttagny küldöttségét vezette a megyei főispánhoz Gálffy Sándor apátplébános. A küldöttség tagjai: Szébeny Kálmán községi bíró, Farkas Lajos törvénybíró, Molnár Imre községi tanácsnok, továbbá Szébeny József és Varga Péter. Gálffy apát, mint a hegyközsáldobágyi katolikusok plébánosa alapos körültekintéssel és a szükségletek lemerése után a lehetőségeket feltárva, adta elő a küldöttség kérelmét, hangsúlyozta az útnak, mint a gazdasági, közegészségügyi, szellemi és erkölcsi élet ütőerének jelentőségét. *Cziffra* Kálmán főispán nagy megértéssel fogadta az előadott kérelmet, kijelentette, hogy mindent elkövet, elsősorban a kűtkérdés mielőbbi megoldása érdekében.

2 és félliter a januári petroleum fejadag. Értesítem a város közönségét, hogy a január hóra esedékes petroleumjegyre a világító petroleumfejadagot 2,5 literben állapítom meg. Nagyvárad 1943. december 29-én Dr. Soós s. k. polgármester.

BUTORT

színeset

MEZEI-TŐL

Háló, kombinált és előszobák.

Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Konyha újdonások

Hántolt borsó kapható a közellátási szelvényre. Értesítem a város közönségét, hogy a hántoltborsó szétosztását a Közélelmezési Hivatal megkezdi. A hántoltborsót a közellátási szelvényre lehet kiváltani. A mai naptól február hó 28-ig terjedő időszakra a kijelölt fűszerkereskedők kötelesek a közellátási szelvény I. sz. kockájára 75 deka borsót kiszolgáltatni kivéve a MÁV és posta alkalmazottakat akik a borsót a központi szerveik útján megkapták. Nagyvárad 1943. december 29-én. Dr. Soós s. k. polgármester.

BENES KAIRÓBA ÉRKEZETT. Lisszabon. (MTI): A brit híroroda jelenti, hogy Benes Teheránból jövet Kairóba érkezett.

Negyedmillió délolaszországi munkás utazik Angliába. Helsinkiből jelentik: (MTI) Finn lapok londoni jelentése szerint rövidesen 250.000 olaszországi munkás érkezik Angliába hogy résztvegyen a háborús termelésben. Az első csoport már karácsonykor megérkezett.

Kiadták a kendermagvásárlási engedélyt. Értesítem a város közönségét, hogy a nagyvárad, biharkeresztési, szalárdi járások, valamint Nagyvárad thj. város területére a Pannonia Kender és Lenipar R. T. van megbízva a rostkendermag, valamint rostlenmag és rostkendervetőmag vásárlásával. Nagyvárad, 1943. december 29-én. Dr. Soós s. k. polgármester.

A Mátyás király és Gillányi utcai postahivatalok szolgálati idejének módosítása. Mint a helybeli postaigazgatóság közli, a Mátyás király-utca 63. szám alatti Nagyvárad 4. és a Gillányi-utca 20. számú házban lévő Nagyvárad 6. számú postahivatalok a háborús nehézségekkel kapcsolatban 1944. évi január hó 1-től kezdődően 8 órától 16 óráig osztatlan szolgálatot fognak tartani. E hivatalok fenti időtől utalvány postatakarék és csekkbefizetést továbbá postatakarékfizetést csak 15 óráig fognak el.

KORONA Filmszinnaz

Szombattól

Táncoló Bécs

Két t. nciskola kacagató versengése

BELVÁROSI

Szilveszter és Ujév első és másodnapján délután

Régi keringő

Páger, Szörényi, Szilassy, Bilicsi, Zsilley M.

Ujév első és másodnapján

matinén:

Eredeti amerikai izgalmas kalandorfilmek

NAGY ERŐVEL FOLYIK AZ ÉSZAK-OLASZORSZÁGI ERŐK TELJES MOZGÓSÍTÁSA. Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A római rádió közli: A munkamozgósítás állami biztosítása az olaszországi erők teljes mozgósítása során elrendelte, hogy a római, viterboi, brosetoi, lietti, ternii és néhány más középosztály tartományban a magánécek január 1-től személyzetüknek nem fizethetik ki a bért és illetményt, mivel az összes munkásokat és alkalmazottakat hadifontosságú üzemekbe rendelik.

Roosevelt jobban van. Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírengélat Washingtonból közli a Fehér Házban csütörtökön kijelentették, hogy Roosevelt jobban van, bár még továbbra is magánlakásában tartózkodik.

Nem érheti csalódás! Alakja szép, formás és várakozáson felül csinosabb lesz, ha

Kováts Sándornéhoz

fordul, aki pompás princesst, melltartót, csipőszoritót, egészségi haskötőt készít valódi anyagból. Szent Gellért-u. 10. Repülő híd on át

Takarmányárpat kap az állattartó lakosság

Értesítem Nagyvárad város közönségét, hogy a kis állattartó lakosság részére a m. kir. közellátásiügyi miniszter úr a Gabonaforgalmi Központ útján 200 q. takarmányt utalt ki. Felhívom az érdeketeket, hogy a vonatkozó igazolásokkal együtt (marhalevel, törzskönyvezett baromfik központi törzslapja, stb.) a Közélelmezési Hivatal I. számú szobájában a következő napokon és sorrendben jelentkezzenek:

1944. január 12-én 8-1-ig A-B betűvel kezdődő nevék.

1944. január 13-án 8-1-ig E-K betűvel kezdődő nevék.

1944. január 14-én 8-1-ig L-P betűvel kezdődő nevék.

1944. január 15-én 8-1-ig R-től végig.

A későn jelentkezők igénylését a hivatal nem veszi figyelembe.

Nagyvárad, 1943. december 30-án

Dr. Soós, s. k., polgármester

Belföldi és
külföldről importált

női és férfi

gyapjuszövet

különlegességek
raktára

Hoffmann András

Rákóczi-út 2

Tel: 13-19.

1944
Január
1

Boldog Új Évet Kiván

vevőinek, ismerőseinek, jóbarátainak

Viktor Árpád
órás és ékszerész
Nagyvárad, Rákóczi-út 3.

Boldog újévet kíván
minden kedves vevőjének és ismerősének
Merino r. t. utóda
DEÁK GYULA
Rákóczi-ut

Halász Imre
szücs üzlete
Kazinczy F.-u. 4.

Walter Fritsch
hús- és hentesáru
üzeme

Fekete György
sütőmester
Ghillányi-ut 17 szám

Lakamcsik Lajos
textil nagykereskedő
Nagyvárad
Hlatky Endre utca 1 sz.

Pödör Béla
vendéglős
az Ujságitó Otthon
üzemeinek bérletje.
Nagyvárad, Bémer-ter 4. Rimacoczy u. 12.

Kovács Antal
szövet, textil, uridivat
kereskedő
Teleki Pál-u. 9.

Vacsi és Dobribán
Rádió, rádióalkatrész
és villamossági cikkek
kereskedése
Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 7.

Ifj. Péntes Lajos
okl. ácsmester
Luther Márton-utca 17 sz.

HAMERLI J.
kesztyűgyári lerakat
Nagyvárad
Rákóczi-ut 1. szám

FÖLDESSY
kalap- és ruha-szalón
Bémer-ter.

DEL-KA
Cipőkereskedelmi R. T.
Nagyvárad, Rákóczi-út 5.

özv. **HAVRANEK JÁNOSNÉ**
utóda Szóke Albertné
Játék- és sportüzlet Rákóczi-út 12.

BALLA ISTVÁN
cipőkereskedés
Nagyvárad, Rákóczi-út 3.

TÖRÖK BÉLA
festék, vas és háztartási cikkek
kereskedése
Nagyvárad, Rákóczi-út 2.

KONDÁS TIBOR
bőröndös és bőrdíszműves
Nagyvárad, Rákóczi-út 2.

„ESZTI” KALAPSZALON
Nagyvárad, Rákóczi-út.

TOMPA FERENC
kerámia, majolika, porcellán
és üvegkereskedés
Nagyvárad, Rákóczi-út 5.

Boldog újévet kíván
vevőinek, ismerőseinek, jóbarátainak

Szabó József

textil, kötött és rövidáru üzlete
Sas-palota

MAJOR VILMA
fényképezési szaküzlet, labora-
tórium Nagy Sándor-u 1.

D'OR
Illatszer és játékaruház
Rákóczy-út 18.

KNOTT
cukrászda
Rákóczi-út.

„TESTA”
cserépkályha lerakata
Szilágyi Dezső-utca.

TARJÁN
ékszerész
Rákóczi-út.

VACSI ÉS DOBRIBÁN
rádió és villamossági szaküzlete
Kossuth Lajos-u.

ÓRSZEM
könyv- és papirkereskedés
Szilágyi Dezső-utca.

TÓTH ISTVÁN
uridivat szabósága
Rákóczi-út 22.

FEKETE SÁNDOR
rum, likőr és mindennemű
szeszitalok készítése
Zárda-u 1.

RÓZSA ANDRÁS JÓZSEF
látszerész
Nagy Sándor-u.

KISS ISTVÁN
bőrönd és díszműárú
Nagyvárad, Rákóczi-út 3.

„SAN-REMO” VIRAGÜZLET
Tulajdonos: Györki Sándor.

HOFFMANN ANDRÁS
szövet és belésáru kereskedése
Nagyvárad, Rákóczi-út 2.

Vitéz TOLVAJ GYULA
női divatszalon
Hitler Adolf-utca.

APOR GYÖRGY
posztó kereskedés
Szent László-ter 4.

MOLNÁR IMRE
fűszer, csemege üzlete
Nagyvárad, Rákóczi-út.

SIMON ISTVÁN
papirkereskedő
Bémer-ter 3.

BODOR LÁSZLÓ
„Tudor” accumulátor és elem-
gyár képviselője
Szent László-ter.

IVÁN posztóház Kossuth-u. 1.
SAS-palota

Fekete József cipőgyár és
cipőüzlete

Boldog újévet kíván vevőinek, ismerőseinek, jóbarátainak

"TEXTILIA" OROSZ GYULÁNE
Nagyvárad, Rákóczi-út 31.

ROXIN FERENC
szállító. Nagyvárad, Rákóczi-út 37. szám. Telefon: 18-86.

KOVÁCS SÁNDOR
textilárú nagykereskedés
Nagyvárad, Rákóczi-út 25.

JOÓ FERENC
fűszer- és csemegekereskedése
Gr. Csáky István-u. 24.

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI
fiókja
Nagyvárad, Rákóczi-út 12.

Uj. LAKATOS ISTVÁN
szücs mester
Széchenyi-tér.

ÁCS TIBOR
órák és ékszerész
Nagyvárad, Széchenyi-tér 6.

FÓRIZS SÁNDOR
M. kir. Oszlállysorsjegy főárusító
Nagyvárad, Rákóczi-út 13.

HASLINGER JÁNOS
órák és ékszerész
Nagyvárad, Rákóczi-út.

SZABÓ SÁNDOR
bőrkereskedő
Kossuth L.-u.

SZILÁGYI SÁNDOR
illetéskertár
Nagyvárad, Széchenyi-tér 6.

MAKKAY ANDRÁS
uri- és egyenruha szabó
Gróf Teleki-u. 9.

PÉCSY VIDOR
Fotoszaküzlet és amatőr labora-
tórium. Nagyvárad, Rákóczi-út 6

ZÁMBÓ SÁNDORNÉ
textilkereskedése
Nagyvárad, Rákóczi-út 6.

"SÁNDOR" DROGERIA
Cégtulajdonos Sándor István
Nagyvárad, Rákóczi-út 7.

D. NAGY LÁSZLÓ
Szövet, selyem, vászonkereskedés
Nagyvárad, Rákóczi-út 4.

PERNYÉSZ ISTVÁN "TURUL"
könyv, papír és írószerekkereskedés
Nagyvárad, Rákóczi-út 7.

JAKAB LÁSZLÓ
fegyver, revolver és lőpor áruháza
Nagyvárad, Rákóczi-út 4.

"KROKODIL" CSATÓ FERENC
bőr és bőrdíszmű kereskedés
Kossuth Lajos-u. 3.

Ügyfeleinek, ismerőseinek
KISS GÉZA LÁSZLÓ
általános szállítványozási
és kereskedelmi vállalat
Hlatky Endre-u. 23.

**Boldog újévet kíván a Magyar Lapok szerkesztősége,
kiadóhivatala és nyomdája**

RÁCZ BÉLA
bőr, cipész kellékek és bőrhulla-
dék nagykereskedése
Kossuth-u. 18.

KISS BÉLANÉ
műszaki cikkek kereskedése
Kossuth Lajos-u. 3.

KARALYOS SÁNDOR
bőrkereskedő és cipőfelsőrész-
készítő
Kossuth Lajos-u. 10.

Uj. BENEDEK FERENC
villamos vállalata
Sas palota

Novomeszky utóda
VERES SÁNDOR
cukrász
Sas-palota

GINZERY KÁLMÁN
úri és női divatárúháza
Sas-palota

MEZEY JÁNOS
fűszer és csemege kereskedése
Szent László-tér

TISZAY JÁNOS
órák és ékszerész
Nagyvárad, Rákóczi-út 6.

HORVÁTH KÁROLY
női és férfi divat kereskedése
Hlatky Endre-utca 8.

NANÁSSY JÓZSEF
vendéglője
Kazinczy Ferenc-u. 4.

PÁRVY SÁNDOR
cukrász
Rákóczi-út 4.

ILLYÉS GYULA
cukrász
Rákóczi-u. 11.

BARTSCH ERNŐNÉ
volt Wurst cég
Rákóczi-út

TÓTH GYÖRGY
villany- és rádió szerelő
Rákóczi-út 14.

GYENGE ISTVÁN
órák és ékszerész
Rákóczi-út

BAJKAY SÁNDOR
bornagykereskedő
Deák Ferenc-u. 1.

NAGYARI TESTVÉREK
cipőgyára

KEREK JÓZSEF
szövet és úri divat
Rákóczi-út

FEKETE LÁSZLÓ
fűszerkereskedő
Szent János-utca 50.

Igen tisztel vevőkörömetnek, ismerő-
seimnek és jóbarátainak ezton kívá-
nok boldog újévet kívánok
JAMBOR JÁNOS,
z. ak. és zsinag kereskedő,
Mussolini-tér 10.

Boldog újévet kíván

"HANGYA"

a "HANGYA" szövetkezet

vezetősége

Hallgassa meg ön is a Hungária új dizőzét, **Szamossy Margitot**,
aki január 1-től minden este fellép az Arany Kalitkában

SPORT

Zágrábba hívják a NAC-ot

Tegnap este távirat futott be a NAC-otthonba Zágrábról, melyben a Gradjanski vezetősége téli portyára hívja a váradi zöld-fehér csapatot. A távirat vétele után a NAC vezetősége nyomban érintkezésbe lépett a horvát bajnokcsapat budapesti megbízottjával és elvben már meg is állapodtak a mérkőzés idejében. Ha az illetékes sporthatóságok is hozzájárulnak a külföldi mérkőzéshez, úgy február 13-án játszana a NAC Zágrábban.

A NAC-otthonban Petrovics Mihály ifjúsági szakosztály elnök tárgyalt távbeszélőn a horvát csapat fővárosi megbízottjával, akitől a következő felvilágosítást kaptuk a külföldi portyával kapcsolatban:

— Örömmel vettük a Gradjanski meghívását, mert ez külföldi elismerést is jelent már. De minden elbizakodottság nélkül mondhatjuk is, hogy a NAC valóban azok közé a csapatok közé tartozik, amelyek méltóképpen tudja képviselni a magyar színeket külföldön.

— Bár ez a külföldi kirándulás komoly anyagi megterhelést jelent számunkra. Azenban szívesen vállaljuk, mert egyrészt nemzeti szempontból kötelességünk, másrészt, mert reméljük, hogy az illetékes sporthatóságok bizonyos nehézségeink leküzdésénél segítségünkre lesznek.

— Elvben a megállapodás február 13. dátummal létre is jött, a napokban pedig a végleges megállapodás birtokában is leszünk.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Fehérvári huszárok” minden este

A rendkívüli nagy sikerű *Fehérvári huszárok* című operettet pénteken este háromnegyed 7 órakor A-bérletben, míg szombaton este, vasárnap délután és este pedig bérletzúnetben kerül színpadra. Főszereplők: Lányi Emmi, Göndör Klári, Antal Erzsébet, Szógi Arany, Szabó Ernő, Gulácsy Albert, Lendvai Lajos, Halasi Gyula, Tanai K. Emil és Barsy Béla. Sok-sok humor és kacagás. Hangulatos muzsika. Pompás kiállítás.

Szenzációs lesz a színház *Szilveszteri vidám-est* műsora. Tréfák, boházatok, villám-tréfák, magánszámok, duettek, kuplék, táncszámok. *Szilveszteri sorsolás!* Fellépnek a társulat kedvencei. Kezdeté este 10 órakor. Konferál: Szabó Ernő. Jegyek a sorsolásra a színházi pénztárnál és a jegyszédőknél kaphatók.

A *Református Kulturházban* Szilveszter este 11 órai kezdettel a színház *Szilveszteri vidám-est-et* rendez ugyanazzal a műsorrall, mint a színházban. Jegyek elővételben a színházi pénztárnál kaphatók.

Fekete Péter, az idény legnagyobb sikerű operett-újítása szombaton délután egy negyed 4 órakor, *olesó helyárrakkal* kerül színpadra.

Népművelődési előadás keretében hétfőn és kedden este háromnegyed 7 órakor a nagyszerű *Tábornokné* kerül színpadra *filléres helyárrakkal*. Jegyek a színházi pénztárnál.

Szilassy László, a magyar filmek kedvence, január 5-én, a *Mária főhadnagyban* vendégszerepel a színházban. A m. t. bérletközönség helyeit erre az előadásra szombaton este 6 óráig tartjuk fent. Mérsékelt felemelt helyárak.

A m. kir. Operaköz. balettagyüttes

sének vendégjátéka január 3-án, este és 9-én délelőtt 11 órai kezdettel lesz. Harangozó Gyula, Kálmán Etelka, Salay Zoltán, Horváth Erzsébet, Pintér Margit és 12 tagu balettkar felléptével, Paul Tibor vezényletével. A m. t. bemutató bérletközönség helyeit a január 3-iki előadásra, az A-bérlet közönség helyeit a 9-iki délelőtti előadásra hétfőn este 6 óráig tarja fent a színházi pénztár. Felemelt helyárak. Jegyek elővételben a baletti előadásaira szombaton délelőtt 10-től válthatók.

RÁDIÓ

SZOMBAT, JANUÁR 1.

- 8.00 Szózat. — Reggeli zene.
8.45 Hírek.
9.00 Református istentisztelet a Kálmán téri templomból. Igét hirdeti: Ravasz László dr. püspök.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet dr. Hamvas Endre mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Bácskaputéri templomból. Igét hirdeti Wolf Lajos tb. esperes.
12.30 Székesfővárosi zenekar.
13.45 Pürek.
14.00 Művészlemez.
15.00 Noiret Irén csevegése.
15.10 Némethy Ella és Háromy Imre magyarnótákat énekel. Kisér Bura Sándor cigányzenekara.
16.00 Hangképek innen-onnan.
16.30 Siki Béla zongorázik.
17.00 Honthy Hanna emlékkönyvből.
18.00 Márkus László csevegése.
18.15 Hogy tetszik?
18.40 Külügyi tájékoztató.
19.00 Magyar zenekari művek.
20.10 Ujpestiendő — örök magyar műt.
21.10 Oláh Kálmán cigányzenekara.
21.30 Hírek sporteredmények.
22.10 Szórakoztató hanglemezek.

Szabó Ferenc

Gyorsíró- és gépiróiskolájában

Sal Ferenc utca 12. Tel.: 29-78.

Eng. sz.: 5529/1941-42. Kellő számú jelentkező esetén jan. 5-én új tanfolyam kezdődik. Je. entkezés jan. 5-től, Videkieknek 85 %-os vasuti kedvezmény.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 910

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özy. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 265

Eladó falra akasztható dobkályha. Balassa-ter 3. ajtó 3. 281

Modern új hálószoba bútor lakáshány miatt eladó. Gyulai Pál-u. 7. — Telefon 16-62. 28-69. 312

Kombináltszoba, konyha, rekamier eladó. Veró asztalos, Kapucinus-u. 11. 725

Kombinált szoba eladó, új szép díőfuneros. Megtekinthető Csengeri-utca 29. szám. 332

Takaréktűzhely, nagyméretű, kifogastalan állapotban vendéglőbe alkalmas. eladó, Schubert-utca 5. 331

Eladó 8 lóerős reform gyártmányú benzínmotor körfűrésszel, felszerelése funkcionális. Árpád vezér-út 39. Telefon 29-03. 330

Zongora rövid, kereszthúros, kifünő hangu, elsőrendű márkájú, teljesen új állapotban eladó. Cim a kiadóban. 329

2 1/2-3 éves kisleányom részére keresek hócipót megvételre. Cim a kiadóban. 326

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kies Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 131

Allást nyec

Fűszerszakmában jártas kisasszonyt azonnal felveszek. Cim a kiadóba körek. 322

Fiatalabb, jól tozó mindenese keresztyén urj háznál azonnal felvételük. — Cim a kiadóban. 317

Gyakorlott tisztviselőt — azonnalra fe veszünk. Irásbeli ajánlatot a kiadóba

Fiatal tisztviselőt, öskeresztyént, — azonnali belépére keresünk. Kereskedelmi érettségi előny. „Transport Lloyd” R. T. Szállítási Vállalat, Szent László-ter 6. 315

Allást keres

Keresztyén urilány középiskolaj végzettséggel és 3 nyelvtudással irodai allást keres mielőbbi belépésre. „Agilis” jelgén a kiadó további. 320

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja. Csutorás. Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab műszerésznel. Kossuth-u. 5. 64

Thököly-út 15. sz. alatt levő 1 szoba, konyha, speiz és kertes lakásomat elcserelelném a réi környékén 1 kicsi szobával. Cim a kiadóba kérek. 310

Korcsolyát élez Singer műszerész. Szilágyi D.-u. 6. 316

Könyvelést, üzleti könyveinek felfektetését, vezetését, ügyvitel szervezést és felülvizsgálatát szakszerűen és lelkiismeretesen intézi, adóügyekben felvilágosítást, segítséget nyújt Toth Gizella könyvelési irodája. Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29-26. 528

Fajalma olcsón beszerezhető Szacsav-utca 17. pincében. Teleki-u. 2. 248

Kölcsonök betáblázásra ötve re kaphatók. Jelinek. 328

Ha Szereti az otthonát, nehegyia mejiázi a Csárdától. Lufáccsal csináltassa meg Cserephálóját Lujács Lajos kályhamester Török Ignác u. 70

Menyasszony és koszorúcsány művirág fejdíszek és kezicsokrok. Ezüst- és aranylakodalomokra ceokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készílnék. Karácsonyi püspök. u. 32. (Erzsébet-liget sportpályánál.)

Szárbe gyujtósfa állandán kapható. Gorbé-u. 5. udvarban. (Csengeri-u mellett.) 325

Kavéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at.

Lakás

Butorozott szobát keres városi tisztviselő. Cimeket a városházán, főportánál kérem leadni. 323

Magánvillában kiadó különbejárta dírekte fürdőszobás jól fűthető, kényelmes szőp szoba, ceakis egy személynek. Rádi Odón-u. 1. 333

Ingatlan

Összkomfortos magánházak eladók. Gombos Gyula, Dugonits Titusz, Lahner György, Hegyessy Márton, Szent Gellért stb. utcákban. Tökebefektetésre alkalmas több bérház eladó. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 327

Elveszett

Elveszett havasi gyopármintás női arany karkötő. Megtaláló 100 P jutalom ellenében adja le városháza 21. Subay-dánál. 324

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: A kiadásért felel: Dr. Paál Árpád főszerkesztő Dr. Virág Jeromos Szent László-nyomda R. T. igazgató

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárád, Szilágyi D. u. 5. szám